

بسم الله الرحمن الرحيم

موضوع: نقش خانواده در تسهیل ازدواج فرزندان

گروه: صاحب الزمان

محبوبه فاتحی، مطهره علیدادی

چکیده:

پدر و مادر چنانچه در اصل انتخاب همسر نقش مهمی دارند در تحکیم بنیاد زناشویی نیز می توانند نقش مهمی داشته باشند. دین اسلام تاکید زیادی بر سادگی و بی آلاشی ازدواج دارد و از تشریفات زیاد نهی می کند.

برخی از مردم ازدواج را که یک صحنه پاک و لطیف وجدانی و روحی و یک امر عاطفی و انسانی است را به صحنه ی تفاخر تبدیل می کنند و از کلان بودن جهیزیه و سال عقد و عروسی صحبت می کنند و آنرا به رخ هم می کشند. بعد ها هم این اتفاقات باعث می شود که دختر و پسر عادت کنند زندگی را بر پایه تجمل و تشریفات بگذارند. غافل از اینکه چه خطرات سهمگینی دامن گیرشان خواهد شد. در این مقاله سعی شده است تا به صورت کوتاه به نقش والدین در سهل گیری ازدواج فرزندانشان پرداخته شود.

کلیدواژه: ازدواج، تسهیل، خانواده، فرزند

ازدواج سنتی است بسیار مقدس و مفید که مورد قبول انسان‌ها در طول تاریخ بوده است و ترک ازدواج یک امر غیر متعارف و خارج از سنت اجتماعی محسوب می‌شود. ازدواج فواید و منافع زیادی دارد که از آنها می‌توان به کسب استقلال و انس و آرامش، حفظ عفت و مصونیت از گناه آرامش و تعادل اعصاب، تعاون در اطاعت و نیل به ثواب، تولید و تکثیر نسل، سلامت و امنیت اجتماعی و لذت جویی‌های جنسی اشاره کرد. سن ازدواج سن بلوغ پسر و دختر است. سن ازدواج برای دختران ۱۴ الی ۱۵ سالگی و برای پسران ۱۷ تا ۱۸ سالگی است. ازدواج همان گونه که منافع و فوایدی دارد با موانعی هم روبروست. همه جوانان به تشکیل خانواده و ازدواج علاقه دارند و گزینه جنسی آنها را در اقدام به این امر دعوت می‌کند و باید هرچه زودتر خواسته طبیعت را اجابت کنند و کانون گرم خانواده را تشکیل دهند. (جوانان و ازدواج، انتشارات نو اندیش، ۱۳۹۷، ص ۶۸). اصل ازدواج زن و مرد هستند که در خطبه عقد عهد زندگی مشترک می‌بندند که در اداره کردن زندگی با هم همکاری کنند و تا آخر عمر نسبت به هم وفادار باشند. مرد به اندازه امکاناتش چیزی یا مبلغی به عنوان صداق تقدیم به همسرش می‌کند که مهر و صداق نامیده می‌شود. موانع ازدواج در دهه‌های اخیر این موارد هستند عقد و عروسی سنگین، مهریه‌های سنگین، جهیزیه‌های مفصل، منزل جدا و مستقل. ریشه اکثر موانع این قید و بند‌های غیر ضروری است که تا پاره نشوند مشکلات و موانع ازدواج کنار نخواهد رفت.

نظر دین اسلام در مورد ازدواج

دین اسلام تاکید زیادی بر سادگی و بی آلایشی ازدواج دارد و از تشریفات زیاد نهی می کند. اکنون به روایت یک ازدواج در دوران صدر اسلام می پردازیم.

جبیر یک جوان سیاه پوست بود که نزد پیامبر (ص) آمده بود اوایل در مسجد زندگی می کرد بعدها گفتند که شبها نباید در مسجد خوابید پس اطراف مسجد ساییانی ساختند که به آنها صفه می گفتند و او نیز در آن مکان زندگی می کرد. یک روز پیامبر برای رسیدگی به وضع اصحاب صفه به آنجا آمد از روی مهربانی نگاهی به او انداخته و فرمود: ((ای جبیر خدا به برکت اسلام بالانشینان دوره جاهلیت را به پایین کشید و زیرستان به ظاهر بی ارزش را به مقامات بالا رسانید.))

در میان افراد بشر آن کسی نزد خدا محبوب است که اطاعتش نسبت به دستورهای خداوند متعال بیشتر باشد. ای جبیر من هیچ یک از مسلمانان را برتر از تو نمی دانم مگر با تقواترین آنها نسبت به تو. ای جبیر اکنون به خانه زیاد بن لبیه رئیس طایفه بنی بیاضه برو و به او بگو آن حضرت از تو می خواهد دختری دلفا را به همسری من درآوری.

جبیر به همراه طایفه اش به خانه زیاد رفت و پیام پیامبر را به او رسانید. زیاد گفت: ((ای جبیر ما هرگز دختران خود را جز به همسری جوانان انصار که هم ردیف خودمان باشند در نمی آوریم.)) من خودم عذر می دهم را به پیامبر می رسانم. جبیر وقتی از خانه بیرون آمد گفت: ((این شیوه شیوه رسول اکرم نیست)). دلفا که از پشت پرده شاهد ماجرا بود، پدر خود را به پشت پرده فرادخواند و گفت: ((جویر کسی نیست که به پیامبر دروغ ببندد)).

زیاد فوراً یک نفر را به دنبال جبیر فرستاد او را به خانه بازگرداند و با او خوش رفتاری کرد؛ و خود به محضر رسول خدا رفت و گفت: ((ای رسول خدا جبیر از سوی شما پیغامی آورد و خواستار ازدواج با دلفا شد خواستم به عرض برسانم که رسم ما بر این است که تنها به پسران انصار دختر می دهیم. پیامبر اکرم فرمود: ((ای زیاد جبیر مردی با ایمان است و هر مرد مومنی همتا و هم ردیف زن مومن است دختری را به ازدواج او درآورد و از این امر سرپیچی نکن.))

این ازدواج صورت گرفت اما جبیر در شب زفاف با همسرش همبستر نشد و شب دوم و سوم هم همینطور گذشت و جبیر تمام شب به عبادت می پرداخت. جریان را به پدر دلفا گفتند و ماجرا به گوش پیامبر رسید پیامبر جبیر را خواست و از او پرسید: ((مگر به همسرت علاقه نداری؟ چرا با او هم بستر نمی شوی و پیوسته به نماز و عبادت مشغولی؟))

جویر گفت: ((یا رسول الله وقتی به خانه قدم گذاشتم خانه ای زیبا با اسباب و لوازم زندگی و همسری جوان و زیبا و معطر یافتم شب های قبل را به یاد می آوردم که غریبانه و تهی دست در صفه یا مسجد زندگی می کردم برای این همه

نعمت که خدا به من عطا کرد تصمیم گرفتم سه روز روزه بگیرم و شب‌ها به عبادت پردازم و از امشب زندگی خود را آغاز خواهم کرد و پیامبر موضوع را به زیاد گفت و از آن پس جیبر و دلفا به خوبی کنار هم زندگی کردند. (خانواده ،مرکز صبا، چاپ ۱۸، ۱۳۹۳ ص ۱۰۲).

بیشتر مردم چند میلیون یا میلیارد مهریه را می‌گذارند و این به این معناست که ازدواج را که یک امر انسانی به یک دادوستد و یک کار بازاری و معامله‌گری تبدیل می‌کنند که این کار بسیار غلطی است و به عبارتی توهین به نقش و شان انسانیت و ازدواج است.

برخی از مردم ازدواج را که یک صحنه پاک و لطیف وجدانی و روحی و یک امر عاطفی و انسانی است را به صحنه‌ی تفاخر تبدیل می‌کنند و از کلان بودن جهیزیه و سال عقد و عروسی صحبت می‌کنند و آنرا به رخ هم می‌کشند. بعد ها هم این اتفاقات باعث می‌شود که دختر و پسر عادت کنند زندگی را بر پایه تجمل و تشریفات بگذارند. برخی از افراد گمان می‌کنند جهیزیه دختر و مهریه‌ای که پسر تعیین می‌کند سرمایه است و می‌پرسند جهاز دختر شما که به خواستگاریش آمده ایم چقدر است؟ یا اینکه شما که به خواستگاری دختر ما آمده اید چقدر مهریه تعیین می‌کنید؟

این مانند این می‌ماند که آنها با یکدیگر معامله اجناس بکنند یا مثلاً کاسبی اینگونه رفتارها درست نیست این معامله یک معامله قلبی و انسانی است معامله دل و عواطف است. هر چقدر جنبه‌ی معنوی اش بیشتر باشد به نفع خانواده است. برخی از دختر و پسر ها هنگامی که ازدواج می‌کنند به خاطر پولداری و بی بند و باری بعضی ها احساس کمبود و غصه و عقده می‌کنند احساس می‌کنند چیزی کم دارند احساس سرکوفت می‌کنند.

برخی ازدواج‌ها به خاطر همین اضطراب‌ها و چشم و هم چشمی‌ها عقب می‌افتد و برخی اصلاً ازدواج نمی‌کنند. اگر اسراف کردید هم به خودتان ضرر زده‌اید هم به مردم دیگر هم به جوان‌ها ضربه زده‌اید هم خودتان را از چشم پیامبر انداخته‌اید از چشم ولیعصر انداخته‌اید و به خاطر همین توصیه می‌کنیم که مراسمات عقد و ازدواج را ساده برگزار کنید. هزینه‌های عقد و عروسی را کم کنید این گونه می‌توانید روی رهن و اجاره خانه‌تان بگذارید و خانه بهتری بگیرید.

فرهنگ غربی پایه اصلی زندگی را تجملات گذاشتند مردم را درگیر مد و آرایش‌های هفت قلم و.... کردند و این گونه مسائل با سنت اسلام ما در تضاد است ارزش و مقام زن ایرانی به لباس و زیبایی ظاهرش نیست بلکه به باطن زیبایی اوست. درست نیست عده‌ای مصارف بیهوده کنند و عده‌ای نان برای خوردن نداشته باشند بهترین زنان زنانی هستند که از خودشان اراده و خرد و تصمیم درست انسانی نشان داده‌اند. (خانواده، مرکز صبا ، چاپ ۱۸، ۱۳۹۳، ص ۸۷)

علم و دانش برای انسان یک کمال و برای همسر یک مزیت است با فرد باسواد زودتر می‌شود به تفاهم رسید و برنامه‌های بهتری برای آینده ریخت. متأسفانه مدارس و دانشگاه‌ها در کشور ما درس زندگی نمی‌دهند.

۵. سلامت جسم

سلامت جسم از نعمت‌های بزرگ الهی و از مزایای یک همسر است در روایت است با کسانی که بیماری‌های مسری دارند ازدواج نکنید البته ازدواج با ایثارگران جانباز لیاقت و شایستگی و از خودگذشتگی می‌خواهد.

۶. تناسب سنی

انسان در سنین مختلف حالات متفاوت دارد تمایلات جنسی نیز در هر سن یکسان نیست پس باید بین سن دختر و پسر تفاوت فاحش نباشد که زندگی را با مشکلاتی روبرو می‌کند.

نکات مهم در خواستگاری

دختر خانم‌های عزیز خواستگار خود را اینگونه امتحان کنید و بفهمید که:

۱. آیا خوش قول است؟ وقتی قرار است شما را از خانه به رستوران ببرد اگر کارش به گونه‌ای بود که دورتر از موعدی که به شما گفته است می‌آید آیا تاخیرش را از طریق تماس به شما گزارش می‌دهد یا می‌گوید چون در خانه است ایرادی ندارد.

۲. صداقت دارد؟ سعی کنید در گفته‌ها و سخن‌هایش دقت فراوان داشته باشید که بفهمید آیا حاضر است با دروغ گفتن کارهایش را پیش ببرد یا خیر؟

از خواستگارتان پرسشی کنید و او را بر سر دوراهی قرار دهید به گونه‌ای برایش وانمود کنید که اگر دروغ بگوید نجات پیدا می‌کند و اگر حقیقت را بگوید به ضررتان پایان می‌یابد اگر خواستگارتان به شما نجات پیدا کردن از طریق دروغ را توصیه کرد بفهمید که او هم در شرایط سخت و بحرانی دروغ گفتن را انتخاب خواهد کرد.

۳. مستقل است؟

از اینکه در دوران تحصیل در دانشگاه کار می کرده است یا والدینش او را ساپورت می کرده اند سوال بپرسید اینکه آیا ولخرج است یا اینکه عقل معاش دارد؟ برای جلب توجه شما بیش از اندازه خرج می کند تا خود را لارژ نشان دهد یا این گونه نیست.

۴. احساس مسئولیت می کند یا نه؟

احساس و نظرش راجع به دوستانش و فامیل هایش بپرسید که اگر مشکلی داشتند که در حد توانش بود به آنها کمک می کند یا این کار را حاضر نیست بکند. بفهمید که چند دوست داشته و آیا هنوز به آنها ارتباطی دارد یا آنها را از دست داده است. سعی کنید با دوستانش آشنا شوید تا درباره خلیات خواستگارتان بیشتر مطلع شوید .

۵. چه هدف هایی برای آینده دارد؟

از او بپرسید می خواهد چه کاره شود یا اگر شغلی دارد تا کجا می خواهد جلو برود ؟ موفقیت را ناشی از پشتکار و تلاش می داند یا اعتقاد دارد هر کس به مقامی رسیده است با نفوذ و کمک دیگران بوده است . برای رسیدن به هدف های خود اهل مشورت است یا طرح و نقشه ای برای آنها دارد یا می گوید اصلاً نیازی به این کارها نیست.

۶. اخلاقش چگونه است؟

آیا برای اثبات حرف های خود به خشونت متوسل می شود ؟ تا به حال برای شما تعریف کرده که فلانی را چنان تنبیه کردم که دیگر نتوانست سرش را پیش کسی بلند کند . توجه کنید موقع رانندگی زیاد بوق می زند یا به آرامی رانندگی می کند؟ عفت کلام دارد یا نه؟ و....

۷. آیا ایمان دارد؟

انسانی که مومن معتقد و پایبند به هیچ اصولی نیست به درد همسری نمی خورد و زوج خوبی برای همسرش نمی شود پس شما باید ایمان و تقوای همسران را با دقت مورد بررسی قرار دهید.

نباید های خانواده ها

خانواده ها نباید به هیچ وجه در زندگی فرزندانشان دخالت کنند خانواده پسر سعی می کنند به هر طریقی عروس را از چشم داماد بیندازند و دوست دارند پسرشان استقلال نداشته باشد عیب های عروشان را بزرگ می کنند و به تهمت و

افترا متوسل می‌شوند و با نیرنگ و حيله پسر را به آزار و اذیت همسرش تشويق می‌کنند و به عروشان بی‌احترامی و توهین می‌کنند در حضور او از دختران و زنان دیگر تعریف و تمجید می‌کنند و خوبی‌های آن‌ها را به رخ عروشان می‌کشند .

این نوع پدر و مادرها بزرگترین خیانت را به فرزندان‌شان می‌کنند و باعث طلاق فرزندان‌شان می‌شوند و آرامش را از فرزندان‌شان می‌گیرند و کانون گرم زندگی را به جهنم تبدیل می‌کنند این خانواده ها هم به فرزندان‌شان خیانت می‌کنند هم به همسر مظلومش و یک خانواده را متلاشی می‌کنند و احياناً چندین فرزند را بدبخت می‌کنند .(جوان و همسر گزینی ،موسسه بوستان کتاب ، ۱۳۸۹ ،ص ۱۵۸).

عروس و دامادها باید استقلال خود را حفظ کنند و مشکلات‌شان را حل کنند و با هم به تفاهم برسند . اگر خانواده‌ها از همسران بدگویی کردند تحت تاثیر آنها قرار نگیرید و فریب نخورید زیرا اگر دلسوزتان بودند مشکلاتان را حل می‌کردند نه اینکه به مشکلاتان دامن بزنند و زندگی را به کامتان تلخ کنند . نباید بگویید پدر و مادرم به گردنم حق دارند همانطور که خانواده بر گردن شما حق دارند همسر هم به گردن شما حق دارد زیرا او با هزاران امید با شما ازدواج کرده تا دور از دخالت دیگران با شما زندگی آسوده و مستقل داشته باشد. بی شک دختر و پسر بعد از ازدواج باید در داشتن استقلال و عدم وابستگی تلاش و جدیت نمایند و خانواده ها باید به آنها آزادی عمل دهند تا اداره امور زندگی را به عهده بگیرند عدوس و داماد در زندگی باید از تجارب پدر و مادرشان استفاده کنند .

پایان کلام اینکه اگر خانواده عروس و داماد در تهیه منزل تعاون و تشریک سالمی داشته باشند می‌توانند منزلی هر چند کوچک و ارزان قیمت تهیه کنند در این وضعیت از پرداخت اجاره راحت می‌شوند و زندگی آنها استوار می‌گردد . در آینده اگر استطاعت مالید پیدا کردند می‌توانند منزلی بزرگتر بخرند .

نقش پدر و مادر در ازدواج فرزند

پدر و مادر چنانچه در اصل انتخاب همسر نقش مهمی دارند در تحکیم بنیاد زناشویی نیز می‌توانند نقش مهمی داشته باشند. (ازدواج و خانواده ،چاپ مینایی، چاپ ۳، ۱۳۹۱، ص ۹۷) خانواده ها را می‌توان به عنوان پشتوانه ازدواج محسوب داشت.عروس و داماد در ابتدای زندگی اغلب از آیین همسررداری بی اطلاعند چون بی تجربه و کم اطلاعند اغلب با اختلاف سلیقه و پاره ای از مشکلات اخلاقی و اجتماعی مواجه می‌شوند که ممکن است روابط خانواده را تیره کند و اساس آنرا در معرض خطر قرار دهد.

ابتدای ازدواج دوران بسیار حساس است. در این دوران زوجین خواهان نوعی سلطه جویی هستند که گاه به لجبازی و کشمکش می انجامد و بنیاد ازدواج را در معرض خطر قرار می دهد به همین خاطر به یک مشاور عاقل و خیر اندیش و باتجربه نیاز دارند. بهترین کسانی که می توانند این نقش را ایفا کنند خانواده عروس و داماد هستند اگر آنها باتدبیر و خردمند باشند می توانند بزرگترین خدمت را به این عروس و داماد انجام دهند و در حل مشکلات به یاری شان بیایند.

بالعکس اگر خودخواه و نادان باشند به اختلافات و ناسازگاری دامن زده و فتنه انگیزی می کنند و باعث دعوا و درگیری و حتی جدایی خواهند شد. به همین دلیل خانواده فهمیده نعمتی بزرگ محسوب می شود که به وقت خواستگاری باید مورد توجه قرار گیرد. بخاطر همین به خانواده عروس توصیه می کنم به دخترانشان بگویند که با شوهرشان بسازد و به آن احترام بگذارد و از خانواده ها خواستارم که در زندگی زوجین دخالت نکنید و بگذارید با رفتار یکدیگر آشنا شوند و با هم به تفاهم برسند. به خانواده عروس توصیه می کنم به دامادتان احترام بگذارید و شخصیت او را گرامی بدارید و هیچ وقت به او توهین نکنید؛ عیوب کوچک او را بزرگ و غیرقابل تحمل جلوه ندهید. هیچ موقع دخترتان را به بلند پروازی و توقعاتی بیجا و بهانه جویی تشویق نکنید.

اگر هنگامی دعوا میان آنها به وجود آمد آنها را به منزلتان دعوت کنید و با خونسردی و اخلاق خوب در حل اختلافاتشان بکوشید. اگر مقصر یکی از آنها بود با مدارا او را پند و اندرز دهید و از طرف مقابل دلجویی کنید و او را به صبر و گذشت دعوت کنید. از عصبانیت و توهین و توبیخ و لجبازی دوری کنید. در هر صورتی آنها را آشتی داده و به منزلشان بفرستید.

به پدر و مادر داماد توصیه می کنم به این نکته توجه داشته که عروس شما با صدها امید و آرزو به خانه شما آمده تا در کنار او زندگی مستقل و آرامی داشته باشد در زندگی آنها دخالت نکنید و بگذارید زندگی مستقل تشکیل دهند. به عروستان احترام و محبت کنید تا او هم با شما چنین کند و از عروستان عیب جویی نکنید چون هیچ کس بی عیب نیست. در جمع از عروستان تعریف و تمجید کنید.

نتیجه گیری

ابتدای ازدواج دوران بسیار حساس است. در این دوران زوجین خواهان نوعی سلطه جویی هستند که گاه به لجبازی و کشمکش می انجامد و بنیاد ازدواج را در معرض خطر قرار می دهد به همین خاطر به یک مشاور عاقل و خیر اندیش و باتجربه نیاز دارند. بهترین کسانی که می توانند این نقش را ایفا کنند خانواده عروس و داماد هستند اگر آنها باتدبیر و خردمند باشند می توانند بزرگترین خدمت را به این عروس و داماد انجام دهند و در حل مشکلات به یاری شان بیایند.

فهرست منابع:

- امینی، ابراهیم، جوان و همسرگزینی، موسسه بوستان کتاب، ۱۳۸۹
- حسین زاده، محمدرضا، ازدواج و خانواده، چاپ مینایی، ۱۳۹۱
- کیهان نیا، اصغر، جوانان و ازدواج، انتشارات نسل نو اندیش، ۱۳۹۷
- مندزلیهی، مونیکا، ۱۰۰۱ پرسش پیش از ازدواج، چاپ فیبا، ۱۳۸۶،
- مرکز صبا، خانواده به سبک یک جلسه مطول مطوی در محضر مقام رهبری، موسسه فرهنگی هنری ایمان جهادی
- ۱۳۹۳،